

Zielzoekers, of de symboliek van wit papier

23/05/2017 Roger Arteel

Acteur en regisseur Mokhallad Rasem (°1981) uit Irak, is sinds 2005 in Europa. Na een verblijf van enkele maanden in het asielcentrum van Zemst (Vlaams Brabant) besloot hij zijn theateractiviteit verder te zetten. In 2010 behaalde hij voor *Irakese Geesten* (over de oorlog in Irak) de creatieprijs Theater aan Zee (Oostende). In 2013 maakte hij voor Malpertuis (Tielt) en t, Arsenaal (Mechelen) de onvergetelijke productie *Closed Curtains*, waarin Sabri Saad El Hamus (uit Egypte), de kunstenaar speelt die door het regime monddood wordt gemaakt. Om maar te zeggen dat Mokhallad Rasem vanuit verschillende hoeken ervaringen heeft opgedaan omtrent onvrijheid. Hij is vast verbonden aan het Toneelhuis (Antwerpen) waarvoor hij verschillende producties maakt en van waaruit ook *Zielzoekers* hernomen wordt.

Zielzoekers is er gekomen op initiatief van Piet Arfeuille (Malpertuis, coproductie Toneelhuis en CC De Steiger, Menen) en het Rode Kruis Opvangcentrum Menen. Mokhallad Rasem was de geschikte man om in een opvangcentrum waar 75 asielzoekers leven, zes weken lang materiaal te verzamelen om het vluchtelingenprobleem te belichten en vooral om met de asielzoekers te praten en ze een gezicht en een stem te geven.

De voorstelling is gelokaliseerd in een kerk, waardoor meteen de symbolische inslag van het project meespeelt. Een kerk als plaats van toevlucht maar ook van hoop. De grootte van de ruimte maakt de mens klein, afhankelijk en hulpbehoevend. Mokhallad Rasem speelt zelf de nietige mens, liggend op de vloer, bedolven onder een dikke laag, in zwart gewikkeld wit papier, waaruit hij zich bevrijdt. Hij verrijst als een nieuwe mens maar ook als iemand die nog niet weet in welke richting hij verder moet, iemand 'die op een kruispunt zonder richtingaanwijzers staat', zoals Rasem het zelf uitdrukt in een interview.

Op het altaar toont hij de beelden van een asielcentrum in werking, waar mensen wachten op een ander wit papier, hun verblijfsvergunning, een nieuwe geboorteakte of bezieling, een onbeschreven blad, een nieuwe ziel. Het witte papier dat levensgroot wordt ontrold als een offergave over het altaar, wordt stilaan beschreven en bedrukt met gezichten, portretten en beelden uit de dagelijkse gesprekken en bezigheden in het asielcentrum, de wachtplaats. De beelden die Rasem toont zijn beelden van hoop, vooral van hopende medemensen: mensen zoals hij, ik, jij. Is niet iedereen op de wereld op zoek naar de eigenheid van zijn ziel? Naar het beeld waarin hij zichzelf als mens herkent? Naar de papieren die een deur naar een toekomst openen? Naar een nieuw begin in vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid?

Mokhallad Rasem belicht in *Zielzoekers* het vreemdelingenprobleem in de eerste plaats als een menselijk en universeel probleem. Zijn voorstelling is een waardevolle inleiding tot de vele producties waarin momenteel her en der de problematiek van mensen zonder papieren, wordt aangesneden. Ze staat bijaldien hoog boven elke politieke verdeel- en heersmentaliteit. Een dwingende aanzet tot bezinning.

Info: www.malpertuis.be en www.toneelhuis.be